

Daarnaast wordt voorzien dat via het Verstrengd Toezicht Subsidies (VTS) kan worden opgetreden wanneer er aanwijzingen zijn dat subsidies oneigenlijk gebruikt worden. In deze conceptnota is eveneens voorzien dat de Inspectie van Financiën zelf controles kan opstarten bij begunstigden van subsidies. In dat afgeleide kader dienen de hieronder vermelde taken van de Inspectie van financiën te worden gelezen.

In artikel 52, §1, laatste lid van de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën (VCO) is voorzien dat de Inspectie van Financiën bijzondere analyses en evaluaties uitvoert bij elke entiteit die door de Vlaamse deelstaatoverheid gesubsidieerd wordt. In artikel 73/3 van de VCO is voorzien dat de Inspectie van Financiën of andere controlediensten die daarvoor worden aangewezen, zich tijdens een onderzoek bij een subsidieontvanger naar de aanwending van een subsidie altijd alle documenten en inlichtingen, van welke aard ook, die ze relevant achten voor dit onderzoek, kunnen laten verstrekken door de subsidieontvanger.

Ingevolge artikel 41, tweede lid van het BVCO oefent de Inspectie van Financiën een gericht systematisch toezicht uit op de toegekende en uitbetaalde subsidies na het afsluiten van het project of van de activiteit waarvoor die subsidies zijn toegekend

2. INHOUD

2.1. CONTEXT VAN HET VTS

Onder het VTS vallen alle initiatieven die door of via de IF worden genomen inzake subsidies met uitzondering van de ex-ante adviesverlening. Ook de audits/controles in het kader van Europese dossiers en ATEF dossiers vallen hieronder maar evenzeer andere initiatieven zoals bepaalde onderzoeken/overheidsbrede analyses m.b.t. subsidies (zie infra).

De initiatieven in het kader van het VTS kunnen in drie groepen worden opgedeeld:

Controles bij begunstigden waarbij een onderscheid kan worden gemaakt tussen controles van subsidies in het kader van Europese dossiers, controles van subsidies die vallen onder ATEF en andere subsidies die worden gecontroleerd (op vraag van de bevoegde Ministers of eigen keuze van de Inspectie van Financiën, verder VTS in de enge zin ook genoemd).

De controles in het hierboven geschetste kader houden rekening met de beginselen van de single audit. Single audit houdt in dat de werkzaamheden van verschillende controle-actoren op elkaar afgestemd worden. De controle-actoren wisselen ervaringen en informatie uit en bouwen daarop voort, met respect voor elkaars opdrachten en bevoegdheden. Controles gebeuren dus steeds in overleg en afstemming met de betrokken administraties. Dit betekent dat met administraties met een goed uitgebouwde financiële controledienst er afspraken worden gemaakt over de wijze van samenwerken bij de uitoefening controle. De start van een onderzoek zal vooraf worden meegedeeld aan de inhoudelijk bevoegde minister. De resultaten van de controles en de daarop volgende adviezen worden bezorgd aan de functioneel bevoegde administraties met afschrift aan de functioneel bevoegde minister en de minister bevoegd voor financiën en begroting.

Initiatieven die de efficiënte en de effectiviteit dienen te verbeteren van de controles en de werkzaamheden in het algemeen zodat er o.a. ook gericht te controleren dossiers kunnen worden geselecteerd. Initiatieven zoals het CATE-project, de haalbaarheidsstudie van Digitaal Vlaanderen inzake ontsluiting van de data en recente initiatieven die werden genomen in het kader van de RRF-mijlpalen moeten hiertoe bijdragen. Ook de opvolgingstool die het departement F&B verder met IF zal uitwerken valt hieronder. Op basis van de resultaten van de hierboven aangehaalde haalbaarheidsstudie, en in nauw overleg met de andere initiatieven zullen in eerste instantie de opgezette RRF-systemen inzake belangenvermenging en dubbelfinanciering worden geprofessionaliseerd, in samenwerking met Digitaal Vlaanderen, om deze aanpak inzake

//

risicobenadering ook toe te passen op louter Vlaamse subsidies of projecten met Vlaamse cofinanciering. Daarbij zal de beschikbare authentieke informatie binnen de Vlaamse Overheid zoveel mogelijk benuttigd en bij elkaar gebracht worden. Daarbij wordt een maximale convergentie beoogd tussen de gegevens die beschikbaar zijn voor wat betreft de Europese databanken en de gegevens die beschikbaar zijn binnen MAGDA en elke andere mogelijke bron, zoals bijvoorbeeld de balanscentrale van de NBB.

Andere initiatieven (o.a. onderzoeken en overheidsbrede analyses) zoals (niet limitatief):
Het koppelen van het subsidieregister en de gegevens van de Nationale Bank;
Een onderzoek naar subsidiekaders in andere landen o.a. Nederland, Frankrijk en Zweden;
Onderzoek naar de algemene bestuurlijk regelgeving inzake subsidies in Nederland – naast de elementen die reeds van toepassing zijn op de subsidiekaders;
Onderzoek naar de subsidievoorwaarden en sancties die voorzien zijn in reglementaire besluiten en de toepassing hiervan;
Onderzoek naar de mogelijkheden/wenselijkheid om richtlijnen die van toepassing zijn bij niet naleving van de reglementering in het kader van de Europese structuurfondsen eveneens toe te passen voor Vlaamse subsidies.

Bovenstaande lijst werd o.a. opgesteld rekening houdend met de eerste ervaringen inzake het VTS enge zin. Voor sommige van deze initiatieven werden reeds stappen gezet. Andere initiatieven zullen bij de uitbreiding van de Inspectie van Financiën worden opgestart.

De doelstelling van het VTS is te voorzien in een inhoudelijke en financiële evaluatie van de toekenning en besteding van de subsidies. Bij de inhoudelijke evaluatie wordt nagegaan of de begunstigde organisatie de vooropgestelde resultaten, het maatschappelijk doel,... daadwerkelijk gehaald heeft en of de activiteiten die de betrokken organisatie moest leveren, daadwerkelijk geleverd zijn. De financiële evaluatie houdt in dat nagegaan wordt of de betrokken organisatie de subsidie correct in haar boekhouding opneemt en de nodige financiële verantwoordingsstukken kan voorleggen die het uitbetalen van de subsidie verantwoorden.

De inhoudelijke en financiële evaluatie houdt rekening met de beginselen van de single audit. Single audit houdt in dat de werkzaamheden van verschillende controle-actoren op elkaar afgestemd worden. De controle-actoren wisselen ervaringen en informatie uit en bouwen daarop voort, met respect voor elkaars opdrachten en bevoegdheden. en gebeurt steeds in overleg en afstemming met de betrokken administraties

Het VTS doet geen afbreuk aan de verplichtingen van de administratie die een subsidie toekent, om een toezicht uit te oefenen op de aanwending van de subsidie en op de inhoudelijke en financiële verantwoording die de subsidieontvanger voorlegt om het aanwenden en de effectieve uitbetaling van de subsidie te verantwoorden. Voordat een controle ter plaatse wordt uitgevoerd in het kader van het VTS worden steeds de gegevens m.b.t. de reeds uitgevoerde controles bij de betrokken administratie opgevraagd. Deze werkwijze moet ervoor zorgen dat dezelfde gegevens niet twee keer worden opgevraagd en dat de controle bij de begunstigde gericht kan gebeuren waarbij wordt rekening gehouden met de uitgevoerde controles door de administratie.

Het VTS heeft ook tot doel om aanbevelingen te formuleren die ertoe kunnen leiden dat er niet alleen een effectieve en efficiëntere controle kan uitgevoerd worden door de subsidieverstrekkers, maar dat ook de inhoudelijke kwaliteit van de subsidiekaders kan verhoogd worden. Deze aanbevelingen zullen desgevallend op termijn ook aanleiding kunnen geven tot voorstellen van aanpassingen van de subsidieregelgeving. Naast de resultaten van de controles van punctuele subsidiedossiers zullen bovenvermelde onderzoeken hiervoor de nodige input geven.

De aanbevelingen worden bezorgd aan de functioneel bevoegde administraties met afschrift aan de functioneel bevoegde minister en de minister bevoegd voor financiën en begroting.

//

Het VTS zal ook één van de pijlers vormen van een Vlaamse antifraudestrategie waarbinnen naast correctieve handelingen ook aandacht wordt besteed aan preventieve informatieverstrekking (best practices, most common errors, ...).

2.2. VERSTERKING VAN DE CAPACITEIT EN ORGANISATIE

De bevoegdheid van het VTS ligt bij de Inspectie van Financiën, die daar vandaag in worden ondersteund door 1 VTE. In deze nota wordt uitgegaan van de uitbreiding van de ondersteunende capaciteit, door de aanwerving van 6 bijkomende VTE. De werving van 6 bijkomende auditoren heeft niet alleen tot doel om de Inspectie van Financiën te ondersteunen bij de uitvoering van het toezicht in concrete dossiers maar ook bij te dragen aan de ontwikkeling van nieuwe methodologieën, systemen en bovenvermelde onderzoeken. Dit zal moeten toelaten om het VTS op een gestructureerde en risico-gebaseerde aanpak vorm te geven, waarbij een zo hoog mogelijke convergentie zal beoogd worden tussen de methodologieën die gehanteerd worden voor de verschillende subsidiekanalen.

Belangrijk hierbij te benadrukken is dat VTS organisatorisch strikt gescheiden blijft van de Vlaamse Auditautoriteit (VAA), die onafhankelijk dient te blijven in het licht van de specifieke Europese context en regelgeving. Deze organisatorische scheiding neemt natuurlijk niet weg dat er zoveel mogelijk zal beoogd worden om in termen van methodologieën en ontsluiting van de data te streven naar een convergentie tussen de werking van het VTS en de VAA.

De aan te werven auditoren zullen worden georganiseerd in een Toezichtcel, onder het functioneel gezag van de aangewezen inspecteurs van financiën. Bij de toekenning van de bevoegdheden van de Inspecteurs zal ook worden aangegeven welke Inspecteur(s) het VTS coördineren.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

In het kader van de begrotingsopmaak 2024 werd 500.000 euro voorzien voor de aanwerving van 6 personeelsleden in het kader van het VTS vanaf 1 januari 2024.

Het advies van de inspectie van Financiën is bekomen op 13 november 2023.

Het akkoord van de Vlaamse minister bevoegd voor begroting werd bekomen op 4 december 2023.

B. ESR-TOETS

Niet van toepassing.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

In het kader van de uitrol VTS zullen 6 VTE worden aangeworven zonder compensatie. Er wordt voorgesteld om het niveau vast te leggen op A1 voor wat betreft 5 VTE en 1 VTE op het niveau A2 ter invulling van een meer coördinerende rol.

//

Het voorstel van beslissing heeft bijgevolg weerslag op het personeelsbestand en op het personeelsbudget. De Vlaamse minister van Bestuurszaken verleende zijn akkoord op xxxx december 2023.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Er is geen impact op lokale en provinciale besturen.

4. VERDER TRAJECT

De procedure voor de aanwervingen zal nog in 2023 worden opgestart.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist haar goedkeuring te geven aan het voorstel tot capaciteitsuitbreiding van het VTS met 6 VTE (1 VTE A2 en 5 VTE A1) en deze 6 VTE te neutraliseren in het kader van de personeelsbesparing, zonder dat deze koppen elders moeten gecompenseerd worden. De aanwervingen gebeuren binnen de referte kredieten.

De Vlaamse minister van Financiën, Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed,

Matthias Diependaele

